

FAKULTA PRÁVNICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

KATEDRA TRESTNÍHO PRÁVA

POSUDEK OPONENTA NA RIGORÓZNÍ PRÁCI

Autorka práce: Mgr. Helena Kržová

Téma práce: Materiální předpoklady vazby v trestním řízení

Předložená rigorózní práce o rozsahu 176 stran textu je zpracována na stále velmi aktuální téma vazby v trestním řízení se zaměřením na materiální podmínky vzetí do vazby a otázky s tím související.

Cílem práce bylo postihnout komplexně a pokud možno co nejpodrobněji zvolenou problematiku, když materiální předpoklady vazby jsou skutečně esenciálním základem tohoto institutu a jejich důkladné zkoumání a správné aplikace je i jednou z důležitých podmínek zachování zákonnosti trestního procesu a respektování nepřekročitelných limitů zásahů do práv a svobod, konkrétně s ohledem na dané téma do osobní svobody obviněného v trestním řízení, a tím i zachování spravedlivého procesu jakožto základní premisy demokratického trestního řízení.

Při zpracování zvoleného tématu autorka využívá zejména metody popisné, analyticko-syntetické a komparativní s tím, že tyto metody ovšem nejsou autorkou v úvodu vymezeny výslovně.

Práce je systematicky členěna do devíti hlavních částí, a to včetně úvodu a závěru. Struktura práce přehledně a logicky pojatá, autorka řeší nejprve obecnější základ zpracovávané problematiky a poté přistupuje k rozboru otázek těsněji a konkrétněji souvisejících se zvoleným tématem a také nastolování a zodpovídání otázek aplikační praxe. Z toho pak vyvozuje své závěry a návrhy de lege ferenda.

Po formální stránce je práce na velmi dobré úrovni, a to jak z pohledu práce s odborným jazykem, který je navíc kultivovaný a srozumitelný, a logického a

přehledného členění a úpravy textu, tak z hlediska práce s bohatým poznámkovým aparátém, v rámci kterého autorka též řádně odkazuje na použité prameny.

V práci se autorka nejprve zabývá historickým vývojem vazby od vzniku Československa a s tím související recepce rakouského trestního práva. Poté autorka podává výklad institutu vazby obecně, a to pokud jde o pojem a účel vazby, její ústavněprávní a mezinárodně právní limity a základní zásady vyplývající z trestního řádu. V další kapitole následuje detailní rozbor platné právní úpravy materiálních předpokladů vazby, zejm. nezbytnost předchozího zahájení trestního stíhání a dále pak existence některého z vazebních důvodů, které autorka podrobně definuje a analyzuje. Následuje kapitola zabývající se instituty nahrazujícími vazbu, které lze označit jako tzv. negativní předpoklady vazby. Vazbě mladistvého je věnována samostatná kapitola. V sedmé kapitole nalezneme komparaci české a slovenské právní úpravy vazby a jejích materiálních předpokladů. V závěrečné kapitole autorky vyvozuje vlastní závěry, a zejména pak návrhy de lege ferenda. Zde se objevuje např. myšlenka elektronického monitoringu jakožto možného dalšího institutu, kterým by bylo lze vazbu nahradit. Při formulaci návrhů de lege ferenda autorka také vhodně využívá poznatků získaných studiem slovenské právní úpravy.

Při zpracování problematiky využívala autorka poměrně širokého spektra odborné literatury a dalších pramenů, včetně judikatury. Po stránce obsahové je práce na velice dobré úrovni. Autorka se nedopouští věcných pochybení a podává ucelený, dobře propracovaný rozbor zvolené problematiky, uplatňuje i vlastní, přiměřeně zdůvodněné názory a návrhy de lege ferenda. Velmi kladně hodnotím i komparativní část práce. Autorka prokázala při zpracování zvoleného tématu velké odborné znalosti i dostatečnou invenci v přístupu k realizaci své práce. Je schopna též dobře formulovat své myšlenky týkající se řešení praktických otázek souvisejících se zvolenou problematikou. Práce je z uvedených určitě přínosná jak pro odbornou, tak i laickou veřejnost.

Celkově práci hodnotím velmi pozitivně jak z hlediska formálních, tak i obsahových požadavků kladených na rigorózní práci, a proto ji **doporučuji k obhajobě**.

V rámci obhajoby může autorka blíže rozvést některé ze svých návrhů či doporučení de lege ferenda.

V Plzni dne 30. července 2018

JUDr. Simona Stočesová, Ph.D. LL.M

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právní

Posudek oponenta rigorózní práce

Jméno a příjmení autora rigorózní práce: Helena Kržová

Téma rigorózní práce: Materiální předpoklady vazby v trestním řízení.

Jméno a příjmení oponenta: doc. JUDr. Jan Chmelík, Ph.D.

V posudku se oponent zaměří především na následující oblasti:

1. Aktuálnost a cíl práce	6. Struktura textu a jasnost vyjadřování
2. Metody použité ke zpracování práce	7. Formální úroveň práce
3. Vědecký význam – přínos práce, novost myšlenek a metod	8. Negativa (nedostatky) rigorózní práce
4. Praktický význam (aplikovatelnost)	9. Otázky k obhajobě
5. Odborná úroveň	10. Doporučující (nedoporučující) stanovisko k obhajobě

Hodnocení:

Rigorózní práce Mgr. Heleny Kržové na téma „Materiální předpoklady vazby v trestním řízení“.

Rigorózní práce je zpracována v rozsahu 176 stran, v devíti kapitolách, včetně úvodu a závěru.

Cíl práce je vymezen v úvodu, a to postihnout komplexně problematiku materiálních předpokladů vazby, které tvoří nejzákladnější kameny vazby, bez nichž by nebylo vůbec myslitelné o vazbě uvažovat. Metody použité při zpracování rigorózní práce nejsou sice explicitně popsán, dají se však dobře dovodit z celkového obsahu a argumentace použité v textu. I přes to musím připomenout, že rigorózní práce je svou podstatou a obsahem prací odbornou, vědeckou, která by měla přinést novost myšlenek, nových postupů apod., a to předpokládá vedle stanovení základního cíle práce, exaktně uvést i vědecké metody, které předpokládám při zpracování práce uplatnit.

Zvolené téma rigorózní práce je vysoce aktuální a zasluhuje vědecký rozbor a posouzení rozsahu a forem zásahů do osobní svobody člověka, která je nepochybně omezena uplatněním vazby v trestním řízení.

Co do struktury je práce zpracována v devíti kapitolách, včetně úvodu a závěru. Struktura práce je celkově vyvážená, nejprve jsou řešena teoretická, obecná východiska, následuje pak teoreticko-praktický rozbor konkrétního zvoleného tématu, který je vhodně a v dostatečném rozsahu obohacen názory a doporučeními *de lege lata* nebo *de lege ferenda*.

Po obecném úvodu následuje kapitola, ve které autorka analyzuje historický vývoj, a to počínaje obdobím vzniku samostatného Československa, a tedy recepcí tehdejšího rakouského práva, až do současné aktuální úpravě vazebního práva v trestním řádu a souvisejících normách. Jak autorka uvádí, v historickém vývoji lze nalézt možné inspirace pro aktuální úpravu, ale i možné odstrašující případy úpravy, která nemá v moderní demokratické době své místo.

Třetí kapitola je věnována výkladu týkajícímu se vazby obecně, a to konkrétně pojmu a účelu vazby, základům vazby nacházejících se v závazných mezinárodních smlouvách, jimiž je Česká republika vázána, a v ústavněprávních předpisech, zakotvení vazby v rámci zákonné úpravy a základním zásadám ovládajícím vazbu a její aplikaci.

Za stěžejní kapitolu práce lze považovat kapitolu čtvrtou, ve které se autorka věnuje rozboru materiálních předpokladů vazby, vyplývající z § 67 trestního řádu. Jsou exaktně řešeny obecné předpoklady vazby, mezi které řadíme např. zákonný předpoklad zahájení trestního stíhání proti pachateli, který se okamžikem doručení usnesení o zahájení trestního stíhání nebo jeho seznámení s tímto procesním požadavkem stává obviněným. Ve druhé části kapitoly je věnována značná pozornost rozboru jednotlivých důvodů vazby podle § 67 TrŘ, rozšířené o tzv. kvalifikované důvody vazby.

V páté kapitole jsou popsány tzv. negativní předpoklady vazby, tj. instituty nahrazující vazbu. Při uplatnění vazby, jak autorka správně poznamenává, musí být obligatorně nejprve zkoumáno, zda účelu vazby nelze dosáhnout jinými prostředky, kterými lze vazbu nahradit.

Samostatná kapitola je věnována uplatnění materiálních předpokladů vazby ve věcech mladistvých, která obsahuje určité odlišnosti od vazebního práva dospělých osob.

Za velmi přínosnou pokládám sedmou kapitolu, která porovnává českou právní úpravu

materiálních předpokladů vazby se slovenskou úpravou.

Značný vědecký přínos však přisuzuji poslední kapitole, ve které jsou předkládány úvahy de lege ferenda, jimiž je možné se zabývat při tvorbě připravovaného trestního řádu. Autorka se zaměřuje na aktuální trendy směřující k omezení vazby a počtu vazebně stíhaných osob, a to především ve vztahu k možné změně u institutů nahrazujících vazbu. Je zde tak řešena zejména problematika elektronického monitoringu coby samostatného opatření k nahrazení vazby, ale dále i problematika zavedení možnosti nahradit všechny typy vazby jiným opatřením nebo vhodného doplnění či úpravy již existujících institutů záruky, peněžitě záruky a zákazu vycestování do zahraničí. Stranou nezůstávají ani úvahy de lege ferenda ve vztahu k jednotlivým důvodům vazby a možná inspirace slovenskou právní úpravou a soudní praxí.

Celkové hodnocení rigorózní práce

1. Aktuálnost a cíl práce

Práce řeší aktuální problém praxe s přiměřenými návrhy řešení. Je vysoce aktuální a z pohledu teorie i praxe je velmi přínosná, neboť přináší řadu nových postřehů a návrhů řešení. Cíl práce je výstižně stanoven v úvodu.

2. Metodika zpracování práce

Metodika práce není explicitně pojmenována, ovšem je lehce odvoditelná z obsahu a struktury práce.

3. Vědecký význam – přínos práce, novost myšlenek a metod

Práce je velmi přínosná pro teorii i praxi. Přináší řadu nových myšlenek a doporučení pro úpravu vazebního práva. Tento závěr podtrhuje i provedená a velmi zdařilá komparace českého a slovenského vazebního práva, které je pro nás v mnoha ohledech inspirativní.

4. Praktický význam (aplikovatelnost)

Praktický význam rigorózní práce byl již zdůvodněn. Řada doporučení, která lze dovodit z práce je realizovatelná již v současné právní úpravě. Již jenom samotný fakt, že práce je orientována na materiální předpoklady vazby, je samo o sobě velmi přínosné nejenom z praktického hlediska (jsou podrobně rozebírána a charakterizována jednotlivé materiální předpoklady vazby a na ně pak navazují procesní postupy při uplatnění vazby) ale i z hlediska teoretického. Je potřebné také vyzvednout vlastní analytickou práci autorky, kterou předvedla. Druhou rovinou posuzování praktického významu je vlastní realizace některých z alternativ navrhované legislativní změny, pokud bude realizována.

5. Odborná úroveň

Obečně můžu konstatovat vysokou odbornou úroveň právních znalostí uchazečky, která je základem pro přiléhavé, věcně a odborně správné užívání terminologie. Práce je na vysoké odborné úrovni a je zřejmé, že autorka se problematikou trestního práva zabývá, věnujeme mu značnou pozornost a dokáže je uplatnit jak po teoretické, tak i po praktické stránce.

6. Struktura textu a jasnost vyjadřování

Struktura textu i odborná terminologie a právní čistota vyjadřování je perfektní, přiléhavá a nemám k ní žádné výhrady.

7. Formální úroveň

Formální úroveň práce je bezchybná.

8. Negativa, nedostatky práce

Bez negativních zjištění

9. Otázky k obhajobě

Otázky nepokládám.

10. Doporučuji, nedoporučuji k obhajobě

Práci doporučuji k obhajobě.

V Praze, dne 21.6.2018

doc. JUDr. Jan Chmelík, Ph.D.

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta právníká
Katedra trestního práva